

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Den Hollantschen Icarvs

Hazart, Cornelius

T'Antwerpen, M. DC. LXIV.

Het Eerste Capittel. Van het Middelaerschap Christi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71360)

HET EERSTE CAPITTEL.

Van het Middelaerschap Christi.

Peenius. Pag. 2.

1. **T** *1moth. 2. 5. 6.* noemt Paulus Christum een middelaer Gods, ende der menschen, ende dat op die wijze alser een Godt is, Ghelijck dan Godt alsoo een is, dat buyten hem gheen ander en is: alsoo is Christus op die wijze een Middelaer, dat buyten hem geen ander en is.

Antwoorde. **I**ck hebbe dat toegesemt in mijn Victorie van Roomen Pag. 3. wel verstaende / soo Paulus seght dat gelijck Godt een is / alsoo Christus een middelaer / die hem selven gegeven heeft tot een rantsoen van allen, dat is / een eenigh Middelaer der Verlossinge: soodanige middelaer / en isser buyt Christus geen ander ghelijck buyten Godt gheenen anderen Godt en is.

Peenius. Soo noemt dan d'Apostel Christum daeromme een Middelaer Gods, ende der menschen, om dat hy alleen hem selven gegeven heeft tot een rantsoen van allen.

Antw. **I**s soo: die is mijn eppen bewijs upt Paulo, te wesen / dat er gheen ander middelaer en is / die ons verlost heeft / dan Christus alleen: maer ick binde oock datter gheseyt wort *Marci 10. cap. 18.* ende *Matth. 19.* datter niemant goet en is als Godt alleen, daerom nochtans en laender gheene andere schepselen te wesen / die goet sijn; hoe salmen dan verstaen dat Godt alleen goet is? die seght seer wel den Dordrechtsehe Bijbel 7. 19. dat dit te verstaen is / dat hy alleen goet is van hem selven, volkomelijck, ende een oorspronck alles goets, alsoo segge Paulus mede / dat Christus een Middelaer is / te weten / per Excellentiam gelijck Godt alleen goet wort ghenoemt / ende nochtans andere schepselen worden ghebonden buyten hem die goet sijn / (want *Genes. 1.* wort gheseyt / dat Godt ghesten heeft dat alle schepselen goet waren) alsoo en beledt het niet / datter andere Middelaers sijn buyten Christus, alhoewel hy per Excellentiam, (ter oorsake van t'rantsoen

dat hy opghelert heeft) ghenoemt wort een middelael
Godts ende der menschen:

Peenius. Christus seght *Ioan. 14. 6. Ick ben de wech, de waer-
heyt, en het leven, niemant komt tot den Vader dan door my;* by
aldien wy dan door Christum alleen, tot den Vader komen,
soo is hy seker alleen, en de eenighe Middelaer.

Antw. **T**'en volght / niet want ghelijck'er gesept
wort / dat niemant goet en is dan Godt alleen, daerom
nochtans en laten eenige schepselen niet goet te sijn,
alsoo al-hoetwel Christus seght dat niemant tot den Vader
en komt dan door hem, ten volght niet datmen daer-
om niet en kan tot den Vader komen dooz andere:
blijbende dit altijt vast / dat niemant tot den V. der
en komt dan dooz Christum als Verlosser, t'welck een
niemand anders kan toeghe-eygent worden gelijck
het vast blijft / dat niemant goet en is dan Godt al-
leen / te weten / door hem selven, volkomelijck, ende als
oorspronck van alle goet, t'welck van niemant noch en
kan / noch en mach ghesep't worden. Hier berep'sche
ick *rationem disparitatis.*

Ten anderen: siet gy niet dat Peenius de woorden
van de Schrifsture verandert heeft? de Schrifst seght:
Niemant komt tot den Vader dan door my: ende Peenius
neemt dit soo op / als of de Schrifst seide: Niemand
en komt tot den Vader dan door Christum alleen. Siet gy
niet / dat hier een groot onderschept is: soo sal ick
t'u toonen: Als de schrifst seght: Niemand en komt tot
den Vader als door Christum: Hiermede en worden de
Heplighen niet uptghesloten / want sy selve en kon-
nen tot den Vader niet komen met hare ghebeden/
dan dooz Christum, ghelijck wy hier naer in t'lanck/
ende hiet sullen sien: Doch wanneer Peenius dit soo
berdzaept: Niemand en komt tot den Vader dan door Chri-
stum alleen, hier mede worden alle uptgestoten / oock
de levende; t'welck de Schrifst niet en seght.

Hazart. Pag. 18. *Gal. 3. 19.* Wort Moyses een Mide-
laer genoemt / soo isser dan in de Schrifsture een an-
der Middelaer bekent byten Christus.

Peenius. Pag. 27. Dit bewijs wijckt af van *Lombardus,*
Thomas, ende *Gagnens,* die door den Middelaer verstaen
Ietum

elam Christum, hebbende voor haer *Chrysofostomus, Hieronymus, Ambrosius, ende Primasius.*

Antw. **E**s is seker dat hier door den (Middelaer) Christus alleen niet verstaen en kan worden / dit blijkt niet alleen upt Schriftuer / maer oock upt uwe eyghen bekenenisse.

Dit Schriftuer *Deut. 5. 5.* daer Moyses seght : Ick was den seheydman, en middelaer tusschen den Heere ende u lieden. want ghelijck Primasius ende den H. Thomas wel seggen ; Moyses is oock in t'midden geweest tusschen Godt, ende het volck ; ende Chrysofostomus, Hieronymus, Ambrosius en segghen niet anders / als dat de Wet is gegeven / door de macht / ende kracht Christi des Salichmakers / t'welck is bupten twijffel : Hiermede dan en slypen dese booznoemde Vaders / niet upt de tusschen-sprekunge Moysis, dienvolgens en wijcke telt van haer niet af. Dit blijkt oock upt uwe eygen bekenenisse, als ghy Moyses seght gheweest te sijn een tusschen-spreker vanden wille Godts, ende een dienaer van de bestellinghe des wets, voor soo verre wort hy een Middelaer ghenoemt.

Peenius. De questie is hier van soodanigh een Middelaer, die een *verdienstelycke voorbiddinge* Gode voor ons in den Hemel op-offert : soodanigh een Middelaer en is noch Moyses, nochte eenich mensch gheweest maer die eere comt Christus alleen toe.

Antw. De questie is hier in t'gemeen ghesproken / offer in Schrifture andere Middelaers of tusschen sprekers te binden sijn / bupten Christum, blijkt upt *Deut. 5. 5.* ende upt uwe eygen bekenenisse dat Moyses soodanich gheweest is / blijkt dan upt Schrifture, ende uwe eygen bekenenisse datter andere Middelaers ofte tusschen-sprekers sijn gheweest behalven Christus : dit is hier alleen mijn opsicht geweest / daernaer sal het tyt wesen te komen a thesi ad Hypothesein, alles op sijn Orden.

Peenius *Pag. 28.* Dat de Heylighen soodanich een bedieninghe hebben, als Moyses, en seght de Schrift nergens.

Antw. Dat sullen wy daernaer sien / op sijne plaetse / wannert ghy hreeder hier van sult vandelen.